



112

ODBORNÝ ČASOPIS POŽÁRNÍ OCHRANY,
INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO SYSTÉMU
A OCHRANY OBYVATELSTVA

25 Kč • ROČNÍK XVIII • ČÍSLO 7/2019



Pyromeeeting 2019

Psychosociální pomoc při mimořádných událostech

Přívěš nouzového přežití

Ohňový polygon



Pyromeeing 2019 se zaměřil na změny klimatu

Ve čtvrtek 30. května 2019 se v kongresovém sálu brněnského Hotelu Continental uskutečnila konference Pyromeeing 2019. Letos bylo sympozium zaměřeno na velmi diskutované téma změny klimatu a již tradičně doprovázelo veletrhy PYROS/ISET konající se na brněnském výstavišti.



Konferenci pro odbornou veřejnost zorganizovalo MV-generální ředitelství HZS ČR ve spolupráci s Českou asociací hasičských důstojníků, z. s., a Veletrhy Brno, a. s. Za pořadatele se konference zúčastnil generální ředitel HZS ČR genmjr. Ing. Drahošlav Ryba, který ji zahájil. K tématu změny klimatu uvedl, že HZS ČR musí být připraven poskytovat pomoc bez ohledu na druh a rozsah události. *„Je důležité být o krok napřed před veškerými změnami. Proto aktivně sledujeme všechny trendy, vedeme odborné diskuse a upravujeme naše postupy tak, abychom vždy uspěli. Jsem velmi rád, že můžeme přispět touto konferencí k rozsáhlé diskusi na téma změny klimatu. Toto téma HZS ČR hodně zajímá. Stále dramatičtější projevy počasí prověřují naše systémy a techniku až na samotnou hranici možností.“*

Prezentace organizátoři rozdělili do dvou bloků. V první části se v přednášce nazvané „Přerušované rovnováhy a bezpečnost společnosti v 21. století“ prorektor Univerzity Karlovy a ředitel Českého egyptologického ústavu Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze prof. Mgr. Miroslav Bárta, Dr., postupně věnoval sedmi univerzálním zákonům všech civilizací (viz box). Zároveň se zabýval historickým kontextem vývoje společnosti, dlouhými časovými řadami tak, jak je možné je studovat a vysvětlovat na základě současného vědeckého poznání. Zaměřil se na vnitřní dynamiku společnosti, mediální povahu informačních toků a jejich dopad na stav obyvatelstva, stejně jako lidské adaptace na změny klimatu s veškerými dopady na obranyschopnost a resilienci společnos-

ti. Co jsou podle Bárty zásadní problémy současnosti? Rychlost změn, historické ukotvení, sociální dynamika, náboženské systémy, rozdílné kultury, zvyky a normy, měnící se tradiční normy a etika, technologické výzvy a jejich akcelerace versus lidská psychika.

Na profesora Bárta navázal vědecký tajemník Českého hydrometeorologického ústavu RNDr. Jan Pretel, CSc., prezentací „Projevy klimatických změn“. Jeho přednáška zahrnovala nejvýznamnější projevy změn v četnosti a intenzitě extrémních povětrnostních jevů, jako jsou například dlouhodobé sucha, povodně, přívalové srážky, vysoké teploty nebo větrné smrště zejména v České republice. Zamýšlel se i nad tím, zda lze těmto projevům zabránit a jestli může společnost „zápas“ s klimatem vyhrát.

Odpolední program konference

V odpolední části vystoupili zástupci MV-generálního ředitelství HZS ČR, kteří seznámili účastníky s dopady změny klimatu na HZS ČR a opatřeními, které sbor musí přijímat. Jako první vystoupil plk. Dr. Ing. Zdeněk Hanuška, který posluchače v přednášce „Dopady změny klimatu na HZS ČR“ seznámil nejen se základní orientací HZS ČR, ale i s možnými druhy ohrožení. Uvedl, že HZS ČR nemůže ovlivnit změnu klimatu, ale může ovlivnit dopad mimořádných událostí (MDU) kompetencemi v oblasti ochrany obyvatelstva (varování, evakuace, ukrytí, nouzové přežití), hašením požárů a záchrannými pracemi. Dále v krátkosti představil „Strategii vlády na změny klimatu“ a „Národní akční plán adaptace na změnu klima-

tu“. V závěru prezentace se věnoval Integrovanému regionálnímu operačnímu programu respektive zvýšení připravenosti HZS ČR k řešení a řízení rizik způsobených změnou klimatu. V letech 2014–2016 byla celková hodnota realizovaných projektů přibližně 1 275 milionů korun, z nichž se pořídilo zhruba 365 kusů požární techniky, kterou si rozdělilo 13 HZS krajů a Záchranný útvar (ZÚ) HZS ČR. Za tyto prostředky byla

Sedm univerzálních zákonů civilizací

- 1) Všechny civilizace jsou konečné. Následuje kolaps, který neznamená konec, ale „jen“ transformaci. Na začátku i na konci stojí obvykle konflikt.
- 2) Ke změnám ve vnitřním vývoji civilizací dochází skokově a ne lineárně.
- 3) Každá civilizace podléhá Herakleitovu zákonu – co ji přivede na vrchol, je obvykle to, co ji přivede do krize.
- 4) Každá civilizace potřebuje pro existenci funkční společenskou smlouvu založenou na vzájemné interakci jednotlivých komponentů společnosti.
- 5) Každá civilizace je založena na sdílených hodnotách a implicitním právu.
- 6) Všechny civilizace jsou determinovány schopností adaptace na proměny vnějšího prostředí.
- 7) Každá civilizace a její růst jsou limitovány objektivně levnými zdroji energie.

Vizitka prof. Mgr. Miroslava Bárty, Dr.

Miroslav Bárta vystudoval egyptologii a pravěkou a raně středověkou archeologii na Univerzitě Karlově v Praze. Po studiu egyptologie v Hamburku v roce 1997 obhájil doktorát a v roce 2009 byl jmenován profesorem pro obor egyptologie. Mezi hlavní oblasti jeho vědeckého zájmu patří archeologie a historie 3. a 2. tis. př. Kr. Intenzivně se zabývá vztahem člověka a krajiny ve starověku, vývojem a kolapsem komplexních společností, koordinuje interdisciplinární výzkumy Českého egyptologického ústavu a zabývá se také archeologickým a kulturně-historickým pozadím Starého zákona. Od roku 2009 začal s výzkumy také v Súdánu. Kromě archeologické činnosti v Egyptě vedl první detailní satelitní mapování pyramidových polí provedené v letech 2002–2003, od roku 2003 vede výzkumy v egyptské Západní poušti a od roku 2005 je zástupcem vedoucího výzkumu lokality Abúsír. V roce 1998 začal přednášet na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze, v letech 2003–2004 působil jako profesor egyptologie na University of Pennsylvania. Je členem Mezinárodní egyptologické asociace, členem správní rady Aigyptos Foundation, Bratislava a členem redakční rady časopisu Památky archeologické. Co se týče tématu změny klimatu, profesor se také zabývá srovnávacím studiem civilizací, adaptací člověka na klimatické změny nebo dějinami hospodaření s vodou.

také vybudována humanitární základna a zázemí pro čtyři roty ZÚ HZS ČR v Jihlavě.

S prezentací „Opatření HZS kraje na změnu klimatu“ vystoupil brig. gen. Ing. Vladimír Vlček, Ph.D., ředitel HZS Moravskoslezského kraje (MSK). Ten účastníky v krátkosti seznámil se strukturou HZS MSK, statistikou jeho činnosti, hodnocením rizik živelních pohrom respektive změnou klimatu a připraveností HZS MSK na řešení MÚ. Jaké jsou jeho závěry? Závažné MÚ a krizové stavy v souvislosti s klimatickými riziky jsou stále četnější. Zároveň připomněl, že součástí plánování a připravenosti na krizi musí být analýza a hodnocení závažných klimatických rizik, která se mohou lišit mezi jednotlivými kraji. Požadavky na činnost HZS ČR jsou stále širší a rozmanitější (připravenost organizační, operační, technická). Integrace a funkční spolupráce mezi složkami integrovaného záchranného systému může být užitečný nástroj s ekonomickým dopadem. Prevence a informovanost ve-



řejnosti/obyvatel zvyšuje úroveň připravenosti na MÚ.

Závěr konference byl věnován analýze orkánu Herwart ze dvou úhlů pohledu, a to z perspektivy operačního řízení, kterému se věnoval ředitel odboru operačního řízení plk. Ing. Roman Bílý, a ochrany obyvatelstva, o které promluvil ředitel odboru ochrany obyvatelstva a krizového řízení plk. Ing. Pavel Nepovím.

Zatímco během orkánu Kyrill jednotky požární ochrany (PO) řešily 7 729 MÚ a orkánu Emma 4 528, v průběhu orkánu Herwart v roce 2017 jich bylo celkem 9 925. Během akce bylo přijato přibližně 30 000 tísňových hovorů (až 5 000 nárazově), nasazeno 2 300 jednotek PO a 13 000 hasičů. „Vzpomeňme třeba na orkán Herwart. To byla obrovská zkouška. A uspěli jsme. Nicméně jsme identifikovali řadu systémových změn, které povedou k ještě větší připravenosti a akceschopnosti hasičů,“ uvedl k orkánu Herwart generální ředitel Ryba. Podle analýzy HZS ČR v oblasti operačního řízení bylo navrženo 20 opatření, mezi které patří navýšení propustnosti telefonního centra tísňového volání (TCTV) 112 a informačního systému operačního řízení, navýšení počtu operátorů HZS ČR o 120 příslušníků, navýšení počtu lektorů-instruktorů o osm příslušníků, rozvoj komunikačních dovedností operátorů TCTV 112 či realizace informační kampaně zaměřené na obyvatelstvo. Tato opatření by se měla realizovat do roku 2021.

Veletrh PYROS/ISET

Konference Pyromeeting již tradičně doprovázela veletrhy PYROS/ISET, na kterých měl HZS ČR stánek v pavilonu F brněnského výstaviště. Letos se na něm mimo jiné představili hasiči-lezci, kteří seznámili návštěvníky s neaktuálnějšími trendy v oboru. Profesionální i dobrovolní hasiči z Jihomoravského kraje připravili názornou ukázkou, jak vypadá výcvik jednotek PO ve vyprošťování zraněných

osob z havarovaných vozidel. Součástí expozice v pavilonu F byla také prezentace zaměřená na zpracování prostorových dat pomocí GIS – Geografického informačního systému, který využívá počítačový hardware, software, geografické informace a lidský potenciál ke sběru, správě, analýze a konečné vizualizaci dat, které mají vztah k povrchu Země. Zájemci si také mohli prohlédnout mobilní operační středisko včetně datových podkladů firmy Gina. Pro fanoušky požární techniky organizátoři připravili celou řadu novinek – například mobilní chemickou laboratoř nebo chemický kontejner s ukázkou stanoviště dekontaminace. Požární technika HZS ČR nebyla vystavena pouze v pavilonu F. V rámci venkovní expozice výstaviště bylo k vidění například pásové vozidlo pro pohyb ve sněhu Hagglunds BV206 NGR 2.2 CDI, univerzální dokončovací stroj UDS – 214/114, víceúčelový stroj Huddig 1260C nebo zodolněná cisternová automobilová stříkačka řady CZS 40 Titan na čtyřnápravovém podvozku Tatra. Celou konferenci velmi kladně hodnotili všichni odborníci, kteří přijali pozvání. Tradičními účastníky konference byli zástupci HZS ČR krajů, zástupci ústředních správních úřadů, představitelé územní samosprávy, zástupci vysokých škol vzdělávající odborníky v oblasti bezpečnosti a další zástupci vybraných institucí působících v oblasti bezpečnosti. Jaké jsou závěry a budoucí výzvy z pohledu HZS ČR? Krize byly a budou v historickém kontextu vývoje společnosti. Důležitá je schopnost adaptace společnosti (tedy i HZS ČR) na změny prostředí, modelování předpovědi počasí a srážkových úhrnů a větší zahrnutí HZS ČR do příprav adaptačních strategií. Nesmí se také zanedbat prevence, protože připravenost obyvatelstva má zásadní význam pro zvládnutí MÚ.

David HARTMANN, DiS.,
pplk. Mgr. Nicole ZAORALOVÁ,
MV-generální ředitelství HZS ČR,
foto David HARTMANN, DiS.

Summary • Resümee

Czech Republic provided humanitarian aid to Greece

July 2018 made tragic inroads into Greece's history. According to Greek firefighters, 96 people died during the fires that broke out in the seaside resort of Mati near Athens on 23rd July 2018. The number of casualties is one of the most tragic events in Greece in decades. The Czech Republic has therefore provided Greek firefighters in Mati with humanitarian aid and fire equipment. p.14

International training for Psychosocial Emergency Assistance Coordinators

In the days of 10th to 12th May 2016, the MoI-General Directorate of the Fire Rescue Service of the Czech Republic in collaboration with the Czech Red Cross organised an international training for the „Coordination of Psychosocial Emergency Assistance“, designed for fire psychologists and selected members of the Czech Red Cross. The event was held at the educational facility of the South Moravian FRS in Tišnov. p.20

Security Portal of the Karlovy Vary Region

Joint efforts of the Karlovy Vary FRS and the Karlovy Vary Region put into operation the Security Portal of the Karlovy Vary Region at bezport.kr-karlovarsky.cz in March this year. Thus, for the first time, both professional and lay public of the region have a tool for on-line information sharing from preventive educational activities, crisis and emergency planning as well as supporting the activities of IRS bodies in dealing with emergencies and crisis situations. p. 22

Firefighters both before and behind the lens

The 15th annual photography competition named „Firefighters Before and Behind the lens“ is a traditional photography competition with a 15-year tradition, presenting to the public annually, through photographs, firefighter interventions, training, fire sport, fire station life, but also moments from social life of volunteer firefighters, such as balls, children's and youth competitions, handover of fire equipment or meeting of firefighting battalions. p.25

Safe Czechia in safe Europe

On 16th May 2019 the „Safe Czechia in a Safe Europe“ conference was organised by the Centre for Security Policy of the Social Sciences Faculty of Charles University. Its essential objective was to balance the last 30 years in security policy and address the security aspects of new technologies. p.29

This year's TATRA Reunion was really rich - with the program and attendance

More than 2,500 visitors gathered for the 9th Zbiroh TATRA Reunion, which this year was complemented by the National Humanitarian Aid Base's Open Day. The NHA Base is based in the grounds of the Fire Rescue Service of the Czech Republic in Zbiroh, Pilsen Region. Moreover, the already rich program was complemented by competitions and activities prepared by the Ministry for Regional Development. p.35

Tschechische Republik gewährte Griechenland humanitäre Hilfe

Der Juli 2018 wurde in der Geschichte von Griechenland als tragisch eingetragen. Nach Angaben der griechischen Feuerwehren sind bei den Bränden, die am 23. Juli 2018 in der Feriengegend am Meer - Mati bei Athen - ausbrachen, 96 Personen gestorben. Somit war es eines der tragischsten Ereignisse in Griechenland seit einigen Jahrzehnten. Die Tschechische Republik gewährte deshalb Griechenland humanitäre Hilfe. S.14

Internationale Ausbildung für Koordinatoren auf dem Gebiet der psychosozialen Hilfe in Notlagen

Die Generaldirektion des FwRk der Tsch. R. organisierte in Zusammenarbeit mit dem Tschechischen Roten Kreuz in den Tagen vom 10. bis zum 12. Mai 2019 eine internationale Ausbildung unter dem Titel „Koordinierung der psychosozialen Hilfe in Notlagen“. Sie zielte auf die Psychologen der Feuerwehr und auf manche Mitglieder der gemeinnützigen Veranstalterorganisation. Die Veranstaltung fand in der Ausbildungseinrichtung des HZS des Kreises Südmähren in Tišnov statt. S.20

Sicherheitsportal des Kreises Karlsbad

Dank gemeinsamen Bemühungen des HZS des Kreises Karlsbad und des Kreises Karlsbad wurde im März d.J. an der Adresse „bezport.kr-karlovarsky.cz“ das Sicherheitsportal des Kreises Karlsbad in Betrieb genommen. Die fachliche Öffentlichkeit und die Bürger haben somit zum ersten Mal ein Instrument zum On-line-Teilen der Informationen auf dem Gebiet Aufklärungsarbeit, der Krisen- und Havarie-Planung und der Unterstützung der Tätigkeit der Subjekte des Integrierten Rettungssystems bei der Bewältigung von Notlagen und Krisensituationen. S.22

Feuerwehrlaute vor und hinter der Kamera

Der 15. Jahrgang des Foto-Wettbewerbs „Feuerwehrlaute vor und hinter der Kamera“ bedeutet, dass der Wettbewerb bereits zur Tradition geworden ist; der Wettbewerb zeigt der Öffentlichkeit durch die Fotos alljährlich Feuerwehreinätze, Ausbildung der Feuerwehrlaute, Feuerwehrsport, Leben in der Feuerwache, aber auch Momente vom Leben der Vereine der Freiwilligen Feuerwehren, wie z. B. Bälle, Wettbewerbe der Kinder und Jugendlichen, Übergaben der Technik und Treffen der Feuerwehrfahren. S.25

Sicheres Tschechien im sicheren Europa

Die Konferenz „Sicheres Tschechien im sicheren Europa“, die am 16. Mai 2019 vom Zentrum der Sicherheitspolitik der Fakultät der sozialen Wissenschaften der Karlsuniversität organisiert wurde, hatte zum Ziel, die letzten dreißig Jahre auf dem Gebiet der Sicherheitspolitik zu bilanzieren und die Sicherheitsaspekte neuer Technologien zu diskutieren. S.29

Diesjähriges Tatra-Fest war wirklich reich – sowohl das Programm, als auch die Teilnahme

Mehr als 2500 Besucher kamen zum 9. Jahrgang des Tatra-Festes von Zbiroh, das dieses Jahr noch durch den Tag der offenen Tür der Nationalen Basis der humanitären Hilfe ergänzt wurde. Die Basis hat ihren Sitz im Areal des Feuerwehr-Rettungskorps der Tsch. R. in Zbiroh. Das reiche Programm wurde noch um Wettbewerbe und Aktivitäten erweitert, die das Ministerium für regionale Entwicklung vorbereitete. S.35

Vydávav: MV-generální ředitelství HZS ČR, Kloknerova 26, pošt. příhr. 69, 148 01 Praha 4 • **Redakce:** šéfredaktorka: plk. Mgr. Libuše Chvojková - 950 819 798; redaktori: Ing. Ivana Bošková - 950 819 947, Mgr. Zuzana Cikhartová - 950 819 951, David Hartmann, DiS. - 950 819 950, Lenka Nováková - 950 819 953

Sídlo: Kloknerova 26, 148 01 Praha 4, fax: 950 819 969, e-mail: redakce@grh.izscr.cz

Redakční rada: Ing. Lubomír Pešek - předseda, plk. Ing. Roman Bílý, plk. Ing. Daniel Dittrich, plk. Dr. Ing. Zdeněk Hanuška, brig. gen. Ing. Roman Hlinovský, plk. Ing. Daniel Miklós, MPA, doc. Ing. Jiří Pokorný, Ph.D., MPA, plk. Ing. Mgr. Rostislav Richter, plk. Ing. Květoslava Skalská, kpt. Ing. Ivana Svitáková, kpt. Mgr. Nicole Zaoralová

Grafická úprava a předtisková příprava: ASPEKT studio, Hálkova 175, 261 01 Příbram I • **Tisk:** Tiskárna Ministerstva vnitra, p.o., Bartůňkova 1159/4, 149 01 Praha 4

Předplatné a distribuce: Tiskárna Ministerstva vnitra, p.o., Bartůňkova 1159/4, 149 01 Praha 4, tel.: 974 887 314, e-mail: predplatne@tmv.cz, www.tmv.cz

Inzerce: Inzerce přijímá redakce • Povoleno MK ČR pod číslem E-132 94 • ISSN: 1213-7057 • Vychází 12x ročně, cena: 25 Kč, roční předplatné 300 Kč • Redakční uzávěrka: 17. června 2019 • Číslo 7/2019 vychází 8. července 2019 • Nevyžádané rukopisy a fotografie se nevracejí. Redakční úprava článků vyhrazena. Články jsou lektorovány.

Foto na titulní straně: Martin PETRÁK, Ztracen v kouři

www.hzscr.cz